

SEÇİM 2023

Cumhurbaşkanı Seçimi
ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi

Sıkça Sorulan Sorular Kılavuzu

1.

Cinsiyet uyum sürecindeyim ama nüfus cüzdanımı değiştirmedim ne gibi sorunla karşılaşırım, ne yapmam gerekiyor?

Sandık görevlileri kontrol ettikleri kimliğin oy kullanacak kişiye ait olmadığını düşünürse oy kullanılmasını engelleyebilir. Nüfus cüzdanınızda atanmış cinsiyetiniz ve isminiz yazıyorsa, “cinsiyet hanesi değişikliği” ve/veya “isim değişikliği” ile ilgili hukuki süreciniz bulunmuyorsa, yani **elinizde kimlikteki cinsiyeti değiştirme davası sürecinize dair bir belge bulunmuyorsa:**

Oy kullanmaya giderken nüfus cüzdanı bulundurmak zorunludur. Bunun yanı sıra kendinizi tanıtan bir ya da birkaç kimlik belgesi (pasaport, ehliyet, öğrenci belgesi gibi) daha bulundurmanız yararınıza olacaktır. YSK tarafından size muhtarlıklar tarafından iletilen seçmen kağıdını yanınızda bulundurmanız durumu kolaylaştırabilir. Seçim görevlilerine durumu açıklayarak, birden çok kimlik göstermeniz anlamalarına yardımcı olabilir. Kimlikteki cinsiyeti değiştirme davası sürecine başlamamış olsanız da, şayet tıbbi süreciniz bulunuyorsa gittiğiniz uzman ya da uzmanlara ilişkin E-Nabız "enabiz.gov.tr"dan alabileceğiniz hastane kayıtlarını, varsa hastane raporlarınızı yanınızda bulundurabilirsiniz. Sandığa gitmeden önce bu belgeleri yanınıza basılı olarak almalısınız. Aksi halde o an akıllı telefonunuzdan E-Nabız'a girerek görevlilere belgeleri gösterebilirsiniz. Önceden çıktı almanız faydanıza olacaktır. Kimlik belgenizdeki fotoğraf ile şu anki görünümünüzün farklı olması durumunda bu belgelerle açıklama yapmak sorunu çözebilir.

Nüfus cüzdanınızda atanmış cinsiyetiniz ve isminiz yazıyorsa, “cinsiyet hanesi değişikliği” ve/veya “isim değişikliği” ile ilgili hukuki sürece **başladıysanız:**

Davanız devam ediyorsa: Açtığınız davaya ilişkin dava dilekçesi, tensip zaptı, duruşma tutanağı, ara karar gibi belgelerden biri ya da mümkünse birkaçını yanınıza alabilirsiniz. Bu belgelere dilediğiniz zaman UYAP Vatandaş Portal “vatandas.uyap.gov.tr”den ulaşabilirsiniz. Sandığa gitmeden önce bu belgeleri yanınıza basılı olarak almalısınız. Aksi halde o an akıllı telefonunuzdan UYAP Vatandaş Portalı girerek görevlilere belgeleri gösterebilirsiniz. Önceden çıktı almanız faydanıza olacaktır. Basılı evrakta altta bulunan dijital kod ile belgenin doğrulanabileceğini sandık görevlilerine hatırlatabilirsiniz.

Davanız sonuçlanmış ancak nüfus kayıtlarınız henüz değişmemişse ya da seçim görevlilerinde bulunan belgelerde önceki isminiz ya da cinsiyetiniz yer alıyorsa: Mahkeme kararlarınızın bir suretini mutlaka yanınızda bulundurun. Mahkeme kararlarınıza UYAP Vatandaş Portal “vatandas.uyap.gov.tr”den ulaşabilirsiniz. Basılı evrakta altta bulunan dijital kod ile belgenin doğrulanabileceğini sandık görevlilerine hatırlatabilirsiniz.

Ayrıca oy kullanmaya gitmeden önce sandık sıra numaranızı ezberlemeniz, kimlik bilgilerinizi ezbere bilmeniz faydalı olabilir. Aynı konutta ikamet ettiğiniz oy kullanacağınız okul/sandık da aynı olacağından, bu kişilerle oy kullanmaya gitmeniz, imkan varsa aile bireyleriniz ile oy kullanmaya gitmeniz kimliğinin teyidini kolaylaştırabilir. Sandık görevlileri genelde sivil kişiler olduğundan kimlik tespiti hususunda daha deneyimli olan okulda görevli kolluğu/polisi çağdırtmak sorunu çözebilir.

2.

Oy kullanmaya gittiğimde ayrımcılığa uğrarım diye korkuyorum, ne yapabilirim?

Oy kullanma esnasında ayrımcılığa uğrarsanız kural olarak cebir, şiddet, tehdit kullanan kişi sandık kurulu başkanı veya üyelerinden biri tarafından yapılan çağrı ya da seçmenlerin ihbarı üzerine gelen kolluk güçlerince derhal sandık çevresinden uzaklaştırılır ve gerekli yasal işlem yapılır. Seçmenlerce ihbar, o yer kolluk güçlerine şahsen yapılır. Sandık çevresinde bir suç işlenmesi halinde, sandık kurulu, durumu tutanağa geçirir ve ilgili hakkında işlem yapılmak üzere kolluk güçlerini çağırır. Sandık çevresinde seçmenin oyunu tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanlar ile oy verme, oyların sayım ve dökümü veya tutanaklara geçirilmesi gibi tüm sandık başı iş ve işlemlerinin düzenini bozmaya kalkışanları, başkan uyarır. Bu uyarının gereğini yerine getirmeyen kimse, kolluk gücü çağrılarak sandık çevresinden uzaklaştırılır.

3.

LGBTİ+ olduğum için sandık başında ayrımcılığa uğradım ve oy kullanmam engellendi. Ne yapabilirim?

Şayet cinsiyet kimliğiniz ve/veya cinsel yöneliminiz nedeniyle oy kullanmanız engellenirse sandık görevlilerine tutanak tutturma hakkınız bulunmaktadır. Sandık kurulundan yazılı olarak tarafınıza oy kullandırılmadığına dair seçmen bilgilerinin bulunduğu ilgili deftere tutanak tutmalarını talep edin. Tutanağın eğer fotokopi imkanı bulunmuyorsa fotoğrafını çekmek de yeterlidir. Sandık kurulunun oy kullanmamanız yönündeki tutanak altına alınmış bu kararına karşı İlçe Seçim Kuruluna itiraz hakkınız var. İtirazınızı oy kullandığınız okulda bulunan YSK görevlisine, yoksa İlçe Seçim Kurulu'na giderek yapabilirsiniz. İtirazınızı hızlıca yaparsanız aynı gün içinde sonuçlanması ve oy kullanabilmeniz mümkün. Sandık kurulu tarafından oy kullanmanız engellendiği bir diğer halde, genelge 135/49 gereğince şikayete yetkili olarak şikayet dilekçesini iki nüsha olarak hazırlayıp bir nüshasını alındı yaptırır ve o nüshayı daha sonra şikayeti işleme koymak için saklayabilirsiniz.

4.

Sandık başındaki görevliler tarafından hakarete uğradım. Nasıl şikayetçi olabilirim, ne yapabilirim?

İlgili görevliler hakkında karakola ya da savcılığa giderek şikayetçi olabilirsiniz. Seçimin güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçlerinin çağrılmasını talep edebilirsiniz. Türkiye Barolar Birliği ile iletişimi başta olmak üzere seçim günü dolaşımda olan danışma hatlarından destek alabilirsiniz. Sandık görevlilerince tutanak tutulmasını da isteyebilirsiniz. Sandıkta görevli partililerin imzasının bulunduğu bir tutanak faydalı olabilir. Ayrıca sandık kurulu ve polislerin gerçekleştirdiği ihlallerle ilgili olarak İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezinin mail adresine (ihm@istanbulbarosu.org.tr) yazarak sürecin takibi için destek isteyebilirsiniz.

5.

Seçmen listesinde ismim olmasına rağmen sandık kurulu görevlileri sadece dış görünüşümden dolayı beni sandığın olduğu odaya almadılar, ne yapabilirim?

Aynı konutta ikamet ettiğiniz oy kullanacağınız okul/sandık da aynı olacağından, bu kişilerle oy kullanmaya gitmeniz, imkan varsa aile bireyleriniz ile oy kullanmaya gitmeniz kimliğinin teyidini kolaylaştırabilir. Sandık görevlileri genelde sivil kişiler olduğundan kimlik tespiti hususunda daha deneyimli olan okulda görevli kolluğu/polisi çağdırtmak sorunu çözebilir. Oy ve Ötesi gönüllülerinden, İstanbul Barosu avukatlarından, müşahitlerden ve seçim güvenliğine dair çalışan kişi ve kurumlardan destek alabilirsiniz. Seçim günü dolaşımda olan danışma hatlarından destek alabilirsiniz.

6.

Kimlikteki fotoğrafım ile güncel görünüşüm uyumlu değil, oy kullanabilir miyim?

Seçim gününden önce kimlikteki fotoğrafını değiştirebilirsin. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün resmi sitesinden "<https://randevu.nvi.gov.tr/> randevu aldıktan sonra nüfus müdürlüğüne giderek kimlik değiştirme işlemi gerçekleştirilebilir. Seçim günü veya öncesindeki gün nöbetçi Nüfus Müdürlüklerinden **ıslak imzalı** nüfus kayıt örneği almak mümkün olabilir. Oy kullanma işlemi öncesinde yapılan kimlik tespitinde fotoğraf kontrolü zorunlu değildir. Ancak sandık görevlileri kontrol ettikleri kimliğin oy kullanacak kişiye ait olmadığını düşünürse oy kullanılmasını engelleyebilir. Bu durumda yapabilecekleriniz yukarıdaki cevaplarda yer alıyor.

7.

Oy kullanacağım binaya girmeden hemen önce sözlü saldırıya uğradım, bu durumda oy kullanabilmem için ne yapabilirim? (avukat/aktivist desteği?)

Öncelikle oy kullanacağın okulda sana kendini güvende hissettirecek bir parti varsa onların okul sorumlusu/müşahitlerine ulaşabilirsin. Sana oy kullanmak üzere eşlik etmelerini isteyebilirsin.

Bulduğun ildeki Baro'nun iletişimi başta olmak üzere Oy ve Ötesi gibi seçim günü dolaşımda olan danışma hatlarından destek alabilirsin. Gönüllü avukatlarına ulaşabilirsin.

Bulduğun ilde varsa LGBTİ+ derneği ve varsa onların danışma hatlarına ulaşabilirsin ya da 0850 888 5428 numaralı telefonda SPoD Seçim 2023 Destek Masası'na ulaşabilirsiniz.

Bu hatlara ulaşamıyor ve sözlü saldırının devam ettiğini görüyorsan oradan uzaklaşmayı deneyebilirsin. Ya da varsa okulda seçim güvenliği için bulunan kolluk gücünden -kendini iyi hissedeceksen- yardım isteyebilir, oy kullanmak üzere sana sınıfa kadar eşlik etmesini isteyebilirsin.

**KİMSEYİ
GERİDE
BIRAKMADAN**

S P O D

Sosyal Politika, Cinsiyet Kimliği ve
Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği